

Klimat- och näringslivsdepartementet

Rådets möte (TTE Energi) den 16 mars 2026

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Det europeiska nätpaketet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Åsiktsutbyte.

Ansvarigt statsråd:

Ebba Busch.

Förslagets innehåll:

Nätpaketet presenterades den 10 december och innehåller lagstiftningsförslag på energinfrastrukturuområdet. Förslaget innebär ändringar i förordning (EU) 2022/869 om riktlinjer för transeuropeisk energinfrastruktur (TEN-E-förordningen) och ett tillståndsdirektiv som för in ändringar i förnybartdirektivet, elmarknadsdirektivet och gasmarknadsdirektivet. Transmissionsnätsoperatörer föreslås behöva sätta av en fjärdedel av outnyttjade flaskhalsinkomster till projekt av gemensamt intresse. Kommissionen föreslås få besluta om ett centralt scenario för unionens energisystem som ska vara styrande för andra planer och ytterst för

transmissionsnätsoveratorers systemplanering. Regelverket för kostnads-nyttodelning för projekt med nytta i flera medlemsländer ses över så att det blir tydligt att en transmissionsnätsoverator i ett medlemsland som får minst tio procent av nyttan av ett projekt ska kunna tvingas vara med och finansiera projektet. Detaljerade tillståndsbestämmelser ändras och läggs till för all energiinfrastruktur och för ytterligare typer av förnybar energiproduktion, lagring och laddning av elfordon.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att energisystemplaneringen i EU:s medlemsländer bör utgå från de behov som finns i användarledet så att den industri som ska elektrifiera kan ansluta till nätet. Det betyder att produktion, nät och andra resurser i energisystemet behöver ses i ett sammanhang och leda till investeringar där och när behoven finns.

Regeringen anser att planeringen av energinäten bör vara decentraliserad och inte centraliserad på EU-nivå.

Regeringen anser att ytterligare tillståndslagstiftning på EU-nivå inte behövs för att korta ledtiderna för nätutbyggnad. Ändringar i tillståndslagstiftningen bör göras bara om de innebär förenklingar av befintliga EU-regelverk eller att enhetligheten inom EU:s tillståndsregelverk ökar. Regeringen avser däremot att framföra stöd till de förslag som ger ökade möjligheter till undantag från EU:s artskyddsregelverk, när det behövs för att möjliggöra nödvändig energiproduktion eller -distribution.

Regeringen anser att bestämmelserna behöver utformas så att totalförsvarets behov och nationell säkerhet fortsatt ska kunna väga tyngst vid prövning.

Regeringen anser att kostnads-nyttodelning av projekt bör vara frivillig för medlemsländer, energiproducenter och nätägare att delta i och att den ska ha en teknikneutral utformning.

Regeringen motsätter sig starkt förslaget som innebär att outnyttjade intäkter från överbelastning (s.k. flaskhalsinkomster) som betalats in till en systemansvarig för överföringssystem ska användas för att finansiera projekt av gemensamt intresse. Ett sådant förslag till system enligt nuvarande utformning är såväl oproportionerligt som oacceptabelt.

Regeringen avser framföra att nätpaketet, liksom andra EU-förslag på energiområdet de senaste åren, är missriktade och för EU mot en långsammare och dyrare energiomställning. Om den europeiska energipolitiken inte ändrar inriktning i de förslag som läggs på energiområdet för att bättre motsvara de behov som EU och medlemsländerna har, anser regeringen att en inhemsk och europeisk diskussion behöver föras om förutsättningarna för och mervärdet med EU:s energisamarbete.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Ej relevant.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingar i rådsarbetsgrupp har pågått under januari och februari med små förändringar i texterna. Större förändring väntas kort inför rådsmötet. Det cypriotiska ordförandeskapet planerar för beslut om allmän riktlinje vid TTE energi i juni.

Faktapromemoria:

2025/26:FPM62

4. Handlingsplanen för överkomliga energipriser: ett år senare

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Åsiktsutbyte

Ansvarigt statsråd:

Ebba Busch

Förslagets innehåll:

Handlingsplanen innehåller förslag på åtgärder och initiativ för att minska energikostnaderna på kort sikt. Åtgärderna sorteras in under följande fyra pelare: (1) sänkta energikostnader, (2) fullbordande av energiunionen, (3)

attrahera investeringar och (4) beredskap för energikriser. Kommissionen identifierar flera orsaker till de höga energikostnaderna, såsom beroendet av importerade fossila bränslen och ineffektivitet i elnäten. För att åtgärda detta föreslås åtgärder som att minska nätkostnader, förbättra långsiktig elförsörjning, effektivisera gasmarknaden och öka energieffektiviteten.

En del av diskussionen förväntas handla om EU:s utformning av energimarknaden och framför allt av elmarknaden. Den huvudsakliga marknaden för handel med el inom EU är den så kallade dagenföremarknaden. Där tillämpas marginalprissättning, vilket betyder att aktörerna handlar till det etablerade marknadspriset, oavsett sina initiala bud. Denna modell har ifrågasatts av vissa medlemsländer sedan energikrisen 2022 och frågan togs senast upp vid det informella mötet i Europeiska Rådet den 12 februari i år. Inga slutsatser drogs men kommissionen har avisat att den kommer att presentera olika alternativ och förslag för diskussion, inklusive på Europeiska Rådets möte den 19-20 mars.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att flera EU-förslag på energiområdet de senaste åren, inklusive nätpaketet, är missriktade och för EU mot en långsammare och dyrare energiomställning. Förslag som läggs på energiområdet behöver bättre motsvara de behov som EU och medlemsländerna har.

Regeringen anser att EU bör lägga kraft på åtgärder för att lösa underliggande orsaker till höga och volatila elpriser, där fokus bör ligga på energisystemets totala systemkostnader. Elproduktion och nät måste utvecklas utifrån konsumenters och företags behov och efterfrågan. Ny fossilfri baskraft behöver byggas ut inom EU för ökad försörjningstrygghet, resiliens och för att säkra EU:s konkurrenskraft. De metoder och verktyg som medlemsländerna har till förfogande relaterade till elmarknadens utformning måste vara ändamålsenliga. Kapacitetsmekanismer är ett exempel på en sådan viktig del i en framtida elmarknad. Regeringen avser verka för att den vitbok om djupare integration av elmarknaden som kommissionen aviserar i handlingsplanen ska spegla en sådan inriktning.

Regeringen anser att dagens europeiska elmarknadsdesign i huvudsak är ändamålsenlig och anser inte att den grundläggande prissättningsmodellen för dagenföremarknaden för el bör ändras. Regeringen anser att marginalprissättning på en konkurrenssatt marknad är det mest effektiva

alternativet för att säkerställa att efterfrågan på el möts till lägsta möjliga kostnad. En förnyad diskussion om prissättningsmodellen riskerar bl.a. att skada förtroendet bland investerare på elmarknaden och då leda till höjda elpriser i längden.

Regeringen anser att eventuella förslag om budprissättning där aktörerna handlar till sitt budpris innebär en hög risk för strategisk budgivning. Det innebär i sin tur stora krav på regulatorisk övervakning för att aktörer ska lägga kostnadsriktiga bud. Regeringen ser också en risk för att investeringar och konkurrenskraft påverkas negativt samt att modellen kan medföra en mindre kostnadseffektiv produktionsmix vilket skulle öka konsumenternas totala kostnader.

Regeringen anser att förslag som syftar till att subventionera naturgas som används som insatsvara för elproduktion inte är i linje med unionens klimatpolitik och riskerar dessutom att skapa nya snedvridningar såsom ökad export av subventionerad el från EU. Sådana åtgärder riskerar också hämma införande av dubbelriktade differenskontrakt (CfD) och därmed försvåra investeringar i ny fossilfri elproduktion eftersom de riskerar att öka medlemsländernas ekonomiska risker och kostnader för sådana kontrakt.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggningar med Näringsutskottet och med EU-nämnden angående EU-kommissionens meddelande om en handlingsplan för överkomliga energipriser ägde rum den 13 respektive 14 mars 2025 inför TTE Energi den 17 mars 2025.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ej relevant.

Faktapromemoria:

2024/25:FPM23

5. Främjande av ömsesidig energitrygghet genom integration och delade lärdomar med Ukraina och Moldavien

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Åsiktsutbyte

Ansvarigt statsråd:

Ebba Busch

Förslagets innehåll:

Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har omfattande attacker genomförts mot Ukrainas energisystem. Ukrainas el- värme och vattenförsörjning står inför en akut kris efter att de ryska attackerna mot landets infrastruktur tilltagit under slutet av 2025 och början av 2026. I kombination med en av de kallaste vintrarna på tre decennier är läget mycket ansträngt. Sedan den 1 januari 2026 har Ukraina förlorat 20 procent ytterligare av sin elproduktion och viktiga delar av landets transmission (elnät). I mitten av januari täckte den inhemska elproduktionen omkring 60 procent av efterfrågan under högbelastning. I huvudstaden har en miljon invånare periodvis saknat värme, vatten och el. Den 14 januari 2026 aviserade president Zelenskyj ett nationellt energinödläge.

Ukraina, som tidigare hade ett exportorienterat elsystem, är nu beroende av elimport från EU för att säkerställa systembalans och minska elbristen. Synkroniseringen med det kontinentala europeiska elsystemet i mars 2022 har gjort de ukrainska och moldaviska elsystemen mer stabila och möjliggjort ökad elhandel mellan EU och Ukraina.

Som svar på den allvarliga situationen i Ukraina beslutade regeringen den 5 februari 2026 om ett nytt stödpaket för Ukrainas energisektor. Stödpaketet omfattar 1 miljard kronor, varav 600 miljoner kronor kanaliseras genom Ukraine Energy Support Fund och 400 miljoner kronor genom FN:s utvecklingsprogram (UNDP).

Stöd till Ukrainas energisektor är högt prioriterat för Sverige. Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina inleddes har Sverige bidragit med

sammanlagt 5,1 miljarder kronor till Ukrainas energisektor, varav 3,3 miljarder kronor till Ukraine Energy Support Fund. Energipaketet kompletteras av ett humanitärt stödpaket på 230 miljoner kronor för att möta behov hos ukrainare som påverkas av energibristen.

I februari 2025 enades EU-kommissionen och Moldavien om en tvåårig strategi för ökat energiberoende och motståndskraft. Strategin syftar till att på lång sikt bryta beroendet av rysk energi och att fullt ut integrera Moldavien i EU:s energimarknad. På lång sikt kommer EU att stödja Moldaviens energiresiliens genom att stödja reformer och investeringar inom ramen för EU:s tillväxtplan för Moldavien fram till 2026. Sverige har bidragit till Moldaviens fond för minskad energisårbarhet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Sveriges viktigaste utrikespolitiska uppgift är fortsatt stöd till Ukraina. Stödet är omfattande, pålitligt och långsiktigt. Energisektorn är fortsatt högt prioriterad inom ramen för Sveriges civila stöd till Ukraina. Sverige uppmanar andra MS att öka sitt stöd.

Regeringen stödjer fortsatt integration av Ukraina och Moldavien i EU:s energimarknad för att göra elsystemen mer stabila.

Regeringen anser att Europas beroende av rysk energi, inte minst fossil energi, bör upphöra så snart som möjligt. Alla fossilfria energikällor behövs för att fasa ut fossila bränslen.

Sverige har bidragit till Moldaviens fond för minskad energisårbarhet och regeringen stödjer EU:s övergripande strategi för Moldaviens energiberoende och motståndskraft.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Ej relevant.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ej relevant.

Faktapromemoria:

Ej relevant.